

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 94)

**657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması
Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu
Raporu (1/387)**

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-242/01179

27.4.1992

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 6.4.1992 tarihinde kararlaştırılan "657 sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Süleyman Demirel

Başbakan

GEREKÇE

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda 241 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 39 uncu maddesiyle yapılan düzenleme sonucunda üst yönetimde yer alan Adli, Askerî, Mülkî ve İdarî personele Makam Tazminatı verilmeye başlanmış ve zaman içinde bu liste genişletilerek, Askerî personel 926 sayılı Kanun kapsamına alınmış ve Yargı mensupları için Yüksek Hâkimlik Tazminatı adı altında yeni bir düzenlemeye gidilmiştir.

Makam Tazminatı cetvelinde temsil nitelikleri bulunan zevat yer alırken Mülkî İdare Amirlerinden sadece Valilere yer verilmiş ve Kaymakamlar bu düzenlemenin dışında tutulmuşlardır.

İl İdaresi Kanununa göre taşrada Hükümeti temsil sıfatını haiz bulunan Kaymakamların bu listede yer almaması bir eksiklik olarak değerlendirilmektedir.

Zira Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana Mülkî İdare Amirlerine temsil nitelikleri gözönünde bulundurularak farklı ödemelerde bulunulduğu görülmektedir.

Temsil ödeneğini düzenleyen 5027 sayılı Kanunda ve bu Kanunu tadil eden 346 sayılı Kanunda Vali ve Kaymakamlara yer verilmiş ve madde kapsamı genişletilerek tüm Mülkî İdare Amirleri Temsil Ödeneğinden yararlandırmışlardır.

Halen mevzuatımızda temsil ödeneği adı altında bir ödeme yapılmamakta ve bunun yerine Makam Tazminatı ödenmektedir.

Mesleğin aslı unsurunu teşkil eden ve taşıdığı unvan içinde Makam sıfatı yer alan (Kaimul Makam) Kaymakamların ve bu sıfatı ihraz etmiş Mülkî İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfı personelinin Makam Tazminatından yararlandırılmaları hakkaniyete ve kazanılmış haklara uygun olacaktır.

Makam Tazminatı ödenmesinden yararlanan Askerî ve Yargı kuruluşu mensupları gözönüne alındığında bu düzenlemenin meslek grupları arasındaki dengeyi sağlayacağı açıkça görülecektir.

Makam Tazminatı ödemelerinin emekliye yansması nedeniyle benzer hizmet yapan Temsil niteliğini haiz emsal görevliler arasında emeklilik yönünden farklı malî statüler yaratılmamalıdır.

Diğer taraftan vazifeleri icabı Makam Sahibi sıfatını taşıyan görevlilerin Makam Tazminatı ödenmesinden yararlandırılmaları; moral ve manevî yönü itibarıyla Devletimiz için büyük bir kadir şinaslık olarak değerlendirilmektedir.

Mülkî İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfı personelinin ek göstergelerini düzenleyen ve 657 sayılı Kanuna 418 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile eklenen cetvelde; 1992 malî yılı itibarıyla, birinci derece kadrolar için 2700, birinci derecenin son kademesinde bulunanlar için 3100 ek gösterge rakamı belirlenmiştir. Bu suretle birinci derecenin son kademesinde bulunan Mülkî İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfı personeli için farklı bir ek gösterge sistemi benimsenmiştir. Kanun koyucunun farklı bir ek gösterge sistemi uyguladığı bu personelin, aynı ek gösterge rakamlarından yararlanıp Makam Tazminatı ödenen diğer hizmet sınıfları personeli gibi makam tazminatından yararlandırılmaları eşitlik prensibi açısından zorunlu görülmektedir.

Halen İçişleri Bakanlığının Merkez ve Taşra Teşkilatında toplam 1972 Mülkî İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfı kadrosu mevcut olup, bunun 1507'si dolu bulunmaktadır. Makam Tazminatından yararlananlar ile kazanılmış hak aylıkları birinci derecenin son kademesinde olmayanlar düşüldüğünde geriye 363 Mülkî İdare Personeli kalmaktadır. Bunlara 1500 gösterge rakamı üzerinden Makam Tazminatı ödenmesi bütçeye önemli bir külfet yüklemeyecektir. Tasarının aylık malî portresi 284,7 milyon TL'dir.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa 418 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 10 uncu maddesi ile eklenen ve 433 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile gösterge tablosu değiştirilen, IV sayılı Makam Tazminatı cetvelinde değişikliği öngören Tasarı hazırlanmış bulunmaktadır.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 1/387

Karar No. : 48

15.5.1992

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçişleri Bakanlığınca hazırlanıp, Bakanlar Kurulunca 27.4.1992 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve 28.4.1992 tarihinde Komisyonumuzca havale edilen "657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 13.5.1992 tarihinde yaptığı 38 inci birleşiminde hükümeti temsilen İçişleri Bakanının başkanlığında, İçişleri Bakanlığı, Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip görüşülmüştür.

Bilindiği üzere; üst yönetimde yer alan Adlî, Askerî, Mülkî ve İdarî personele temsil niteliklerine göre Makam Tazminatı verilirken, Mülkî idare amirlerinden sadece valiler bu haktan yararlanmakta Kaymakamlar ise bu düzenlemenin dışında tutulmaktadırlar. Temsil sıfatını haiz bulunan kaymakamların da bu haktan yararlandırılmaları hakkaniyete ve kazanılmış haklara uygun olacağı gibi meslek grupları arasında denge de sağlayacaktır. Bunun yanında makam tazminatı ödemelerinin emekliliğe de yansması nedeniyle benzer hizmet yapan ve temsil niteliğini haiz görevliler arasında emeklilik yönünden de eşit bir malî statü yaratılacaktır.

Tasarı ile;

— Mülkî idare amiri oldukları ve temsil sıfatını taşıdıkları halde makam tazminatından yararlanamayan kaymakamların da bu haktan yararlanmaları, amaçlanmaktadır.

Komisyonumuzda yapılan görüşmelerde;

Kanun tasarısında yer alan birinci derecenin dördüncü kademesi şeklindeki düzenlemenin yanlış olacağı, bunun birinci derece olarak düzeltilmesi gerektiği, hatta personel prensipleri uyarınca sözkonusu tazminat makam için verildiğinden diğer derecelerde görev yapanlara da bu hakkın verilmesi gerektiği, kanunun bütünü içinde yer alan bu tür sınırlamaların düzeltilmesinin yararlı olacağı, tasarıda yer almamakla birlikte Valiler için uygulanan İl ve Merkez Valiliği ayrımının yanlış olduğu, mümkünse bu tasarıya gerekli ilavenin yapılmasıyla hiç değilse bir haksızlığın giderileceği, mevcut düzenlemelerde yer alan diğer ayrıcalıklı hükümlerin de değişmesi gerektiği, makam tazminatlarının emekli maaşlarına yansıtılmasında esas alınan iki yıl çalışmış olmak şartı konusunda hükümetin bir değişiklik düşünüp düşünmediği gibi görüş ve temennilerde bulunulmuş, sorular sorulmuştur.

Yapılan eleştiri ve sorulan sorular hükümet adına yapılan açıklamalarda; birinci derecenin dördüncü kademesinde olanlara makam tazminatı verilmesi hususunda Hükümetçe genel uygulamanın dikkate alındığı, bunun değiştirilmesi hususunun elbetteki komisyonun takdirinde olacağı, diğer derecelere de uygulamanın yaygınlaştırılması temennisinin ayrıntılı olarak düşünülmüş olduğu, valilerle ilgili ikili uygulamanın bu mesleğin niteliğinden kaynaklandığı, haksızlık yaratan uygulamaların düzeltilmesinde hükümetin de titiz davrandığı, makam tazminatının emekli aylığına yansması ile ilgili sözü edilen görevlerde iki yıllık çalışmış olmak şartının rahatsızlık verdiği ancak, bu konuda hükümetin çalışmaları bulunduğu, soruna daha adil çözüm getirileceği hususlarına işaret edilmiş, yapılan bu görüşmelerden sonra tasarı ve gerekçesi komisyonumuzca da kabul edilerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

657 sayılı Kanunun Ek 26 nci maddesi (b) fıkrasında yer alan ve İl ile Merkez Valiliği ayrımına neden olan hükmün düzeltilmesi ile ilgili yeni bir madde birinci madde olarak tasarıya eklenmiş,

Tasarının 1 inci maddesi 2 nci madde olarak ve metinde yer alan “birinci derecenin dördüncü kademesinde olanlar” ibaresi “birinci derecede olanlar” şeklinde değiştirilmiş,

Yürürlük ve Yürütmeye ilişkin 2 nci ve 3 üncü maddeler ise 3 ve 4 üncü maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
İlyas Aktaş
Samsun
Sözcü
Mahmut Öztürk
Aksaray
Üye
Veli Andaç Durak
Adana
Üye
Mehmet Nedim Budak
Ankara
Üye
Hüseyin Balyalı
Balıkesir
Üye
Zeki Ergezen
Bitlis
Üye
Yılmaz Ovalı
Bursa
Üye
M. Halük Müftüler
Denizli
Üye
Nami Çağan
İstanbul
(İmzada bulunamadı)...
Üye
Z. Selçuk Maruşlu
İstanbul
Üye
Alaettin Kurt
Kocaeli
Üye
Mehmet Ali Yavuz
Konya
Üye
Refaiddin Şahin
Ordu
Üye
İbrahim Kumaş
Tokat

Başkanvekili
İrfan Gürbınar
Kırklareli
Kâtip
Haydar Oymak
Amasya
Üye
Halil Demir
Aksaray
Üye
Veyysel Atasoy
Antalya
Üye
Melih Papuççuoğlu
Balıkesir
Üye
Necmi Hoşver
Bolu
Üye
Adnan Keskin
Denizli
Üye
Nihat Matkap
Hatay
Üye
Adnan Kahveci
İstanbul
Üye
Rıfat Serdaroğlu
İzmir
Üye
Mustafa Ünal
Konya
Üye
Ekrem Pakdemirli
Manisa
Üye
Hasan Peker
Tekirdağ
Üye
Koray Aydın
Trabzon

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 657 sayılı Kanuna 418 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 10 uncu maddesi ile eklenen (IV) sayılı Makam Tazminatı cetveline aşağıdaki (5) numaralı ibare eklenmiştir.

“5. Kaymakamlardan ve bu sıfatı kazanmış olup, İçişleri Bakanlığının merkez ve taşra teşkilatında görev yapanlardan kazanılmış hak aylıkları birinci derecenin dördüncü kademesinde olanlar 1 500”

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

S. Demirel

Başbakan

Devlet Bakanı ve Başbakan Yrd. Y.

H. Çetin

Devlet Bakanı

Prof. T. Çiller

Devlet Bakanı

İ. Tez

Devlet Bakanı

Prof. T. Akyol

Devlet Bakanı

O. Kılercioğlu

Devlet Bakanı

Ö. Barutçu

Devlet Bakanı

E. Şahin

Devlet Bakanı

M. Batallı

Millî Savunma Bakanı Y.

İ. Sezgin

Dışişleri Bakanı

H. Çetin

Millî Eğitim Bakanı

K. Töptan

Sağlık Bakanı

Y. Aktuna

Tarım ve Köyşleri Bakanı

N. Cevheri

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. T. Köse

Kültür Bakanı

D. F. Sağlar

Orman Bakanı

V. Tanır

Devlet Bakanı

C. Çağlar

Devlet Bakanı

E. Ceyhan

Devlet Bakanı

A. Gönen

Devlet Bakanı

G. Ergenekon

Devlet Bakanı

M. Kahraman

Devlet Bakanı

M. A. Yılmaz

Devlet Bakanı

Ş. Ercan

Adalet Bakanı

M. S. Oktay

İçişleri Bakanı

İ. Sezgin

Maliye ve Gümrük Bakanı

S. Oral

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Prof. O. Kumbaracıbaşı

Ulaştırma Bakanı

Y. Töpcü

Çalışma ve Sos. Güvenlik Bakanı

M. Moğultay

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

E. Faralyalı

Turizm Bakanı

Prof. A. Ateş

Çevre Bakanı

B. D. Akyürek

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun Ek 26 ncı maddesinin 281 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 4 üncü maddesi ile değişik (b) fıkrasında yer alan (Valiler için İl Valiliğinde) ibaresi kaldırılmıştır.

MADDE 2. — 657 sayılı Kanuna 418 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 10 uncu maddesi ile eklenen (IV) sayılı Makam Tazminatı cetveline aşağıdaki (5) numaralı ibare eklenmiştir.

“5. Kaymakamlardan ve bu sıfatı kazanmış olup, İçişleri Bakanlığının merkez ve taşra teşkilatında görev yapanlardan kazanılmış hak aylıkları birinci derecede olanlar 1 500”

MADDE 3. — Tasarının 2 nci maddesi 3 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 3 üncü maddesi 4 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

